

Ministerstvo zemědělství
Odbor hospodářské úpravy a ochrany lesu

Spisová značka: 14LH9964/2020-16212
C. j.: 17110/2020-MZE-16212

Vyřizuje: Ing. Jiří Bilyj, Ph.D.
Telefon: 221812272
E-mail: jiri.bilyj@mze.cz
ID DS: yphaaxb

Adresa: Těšnov 65/17, Nové Město, 110 00 Praha 1

V Praze dne: 2. 4. 2020

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA

OPATŘENÍ OBECNÉ POUHAY

Ministerstvo zemědělství jako ústřední orgán státní správy lesu, věcně příslušný podle ustanovení § 49 odst. 2 písm. e) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „lesní zákon“), v souladu s § 171 a násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vydává podle § 51a lesního zákona následující

opatření obecné povahy,

kteřím rozhodlo o následujících opatřeních odchylných od ustanovení § 29 odst. 1, § 31 odst. 6 § 32 odst. 1 a § 33 odst. 1 až 3 lesního zákona:

I.

1. V lesích na území České republiky s výjimkou lesu na území národních parků a jejich ochranných pásem
- 1.1. se stanoví, že na kurovcové souše se až do 31. prosince 2022 nevztahuje povinnost vlastníka lesa přednostně zpracovat těžbu nahodlou; povinnosti vlastníka lesa aktivně vyhledávat kurovcové stromy, provádět jejich věsnou těžbu a účinnou asanaci zůstává zachována;
- 1.2. se stanoví, že holina vzniklá na lesních pozemcích v důsledku nahodlé těžby musí být zalesněna do 5 let a lesní porosty na ni zajištěny do 10 let od jejího vzniku.

1.3. se stanoví, že při zálesňování v období do 31. prosince 2022 je odchylně od ustanovení § 29 odst. 1 lesního zákona možno použít reprodukční materiál lesních dřevin z kterékoli přírodní lesní oblasti a nadmořské výšky. To neplatí pro zálesňování, reprodukčním materiálem smrků ztepilého. Pravidla nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin podle zákona č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a určení kritériu určeného k obnově lesa a k zálesňování a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů, nejsou tím dotčena.

2. V lesích na území, které je tvořeno katastrálními územními, jež jsou uvedena v příloze č. 1 tohoto opatření obecné povahy, která je jeho nedílnou součástí

2.1. se stanoví, že vlastník lesa není povinen používat jako obranná opatření lapáče a klásti lapáčky; povinnost vlastníka lesa aktivně vyhledávat kurovcové stromy, provádět jejich věsnou těžbu a účinnou asanaci zůstává zachována.

2.2. se povoluje, aby při zálesňování kalamitních holin o souvislé výměře větší než 2 ha byly ponechány nezalesněné pruhy o šířce až 5 metrů, jeden od druhého ve vzdálenosti přiměřené velikosti, terénem a ostatním poměrům zálesňované plochy minimálně však 20 metrů, a tam, kde kalamitní holina tvoří okraj lesa, se povoluje ponechat nezalesněný pruh o šířce až 5 metrů pro vytvoření porostního pláště.

2.3. se stanoví, že pokud vlastník lesa ponechá nezalesněný pruh nebo pruhy podle bodu 2.2., povazuje se tyto pruhy za bezlesí a o jejich plochu je možno sřížti plochu určenou k zalesnění v rámci plochy holiny.

3. Tímto opatřením se ruší opatření obecné povahy, vydané Ministerstvem zemědělství pod č. j. 18918/2019-MZE-16212 ze dne 3. 4. 2019, ve znění opatření obecné povahy č. j. 41508/2019-MZE-16212 ze dne 6. 12. 2019, která jsou tímto opatřením obecné povahy č. j. 63920/2019-MZE-16212 ze dne 6. 12. 2019, a ve znění opatření obecné povahy č. j. 63920/2019-MZE-16212 ze dne 6. 12. 2019.

II.

Tato opatření obecné povahy nabývá účinnosti dnem vyvěšení veřejné vyhlášky, kterou je toto opatření obecné povahy oznámeno, na úřední desce Ministerstva zemědělství.

III.

Tato opatření obecné povahy se zveřejní též na úředních deskách obecních úřadů obcí s rozšířenou působností.

Oduvodnění:

Od vydání opatření obecné povahy č. j. 18918/2019-MZE-16212 ze dne 3. 4. 2019 ve znění opatření obecné povahy č. j. 41508/2019-MZE-16212 ze dne 6. 12. 2019 a ve znění opatření obecné povahy č. j. 63920/2019-MZE-16212 ze dne 6. 12. 2019, která jsou tímto opatřením obecné povahy zrušena, došlo ke změně okolností při vývoji kalamitního poškození lesních porostů ve smyslu dalšího rozšiřování území zasaženého kurovcovou kalamitou a jejími dopady, na což reaguje Ministerstvo zemědělství vydáním tohoto opatření obecné povahy.

K bodu 1:

V bodu 1. jsou uvedena opatření, která platí na celém území České republiky s výjimkou lesů na území národních parků a jejich ochranných pásem, které jsou v působnosti Ministerstva zvláštního prostrfedi.

K bodu 1.1.:

Kurcovou souší se podle přílohy č. 2 vyhlášky č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podmínky a opatření k ochraně lesa a vzor služebního odznaku a vzor prukazu lesní strážce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“) rozumí suché stromy lykožroudem zcela opouštěné.

Podle bodu 2. 6 České technické normy ČSN 48 1000 Ochrana lesa proti lykožroum na smrků (dále jen „norma“) je kurcovou souší strom odumřelý v důsledku žru lykožroutu, který již kurcovcem nesplňuje podmínky pro vyvoj.

Jako suché stromy by měly být kurcové souše v normálních podmínkách lesního hospodářství přednostně a průběžně z lesa odstraňovány jako nahodilá těžba tak jak to stanoví § 33 odst. 1, věta první lesního zákona

Příloha č. 2 vyhlášky také stanoví, že při kalaminím stavu je primárním cílem zajistit aktivní vylučování kurcových stromů, jejich včasnou a účinnou asanaci v porostu nebo jejich navazující odvoz ke zpracování, přičemž včasné a účinné asanace proběhne u zpracovatele případně na nahradních skládkách mimo les. Stromy rovněž, že těžbu kurcových souší lze odložit, nestanoví však, do kdy musí být tyto souše v rámci nahodilé těžby odstraněny.

Vzhledem k všeobecnému nedostatku zpracovatelských kapacit a k tomu, že kurcové souše neznamenají riziko dalšího lykožroutu a šíření kalamity, je možno ponechat je v lesních porostech, resp. na pozemcích určených k plnění funkci lesa a to až do doby, kdy budou k dispozici kapacity pro jejich zpracování, nejdéle však do 31. prosince 2022. To se však týká pouze kurcových souší, ostatní stromy, které by měly být vyřezány v nahodilé těžbě (např. vyvraty) musí být z lesních porostů průběžně odstraňovány a asanovány. Cílem opatření je, aby byly maximálně efektivně využity kapacity těžební, příbuzovací a asanační pro zpracování aktivních kurcových stromů nebo dříví vhodného pro vyvoj lykožroutu v době jejich aktivity (vegetační době) a aby zůstal kapacit nezpracovávaly v té době stromy lykožroutu již opouštěné. Těžební a příbuzovací kapacity je naproti tomu nezbytné efektivně využít na zpracování stromů lykožroutu již opouštěných v době mimo aktivitu lykožroutu (mimo vegetační dobu).

Podle budou na pozemku určeném k plnění funkci lesa ponechány stojící kurcové souše, je třeba, aby vlastník lesa dbal na to, že kurcové souše jsou nestabilní a mohou být zdrojem ohrožení provozu na pozemcích komunikacích, popř. na stávkách a zařízeních ležících v místě případného dopadu kurcové souše nebo její části.

Podle § 19 odst. 1 lesního zákona má v rámci práva obecného užívání lesu každý právo vstupovat na vlastní nebezpečí do lesa a sbírat tam pro vlastní potřebu lesní plody a suchou na zemi ležící klesl. Přítkom je povinen dbát pokynů vlastníka, popř. nájemce lesa a jeho zaměstnanců.

Podle § 19 odst. 4 lesního zákona může orgán státní správy lesu z důvodu ochrany lesa nebo v zájmu zdraví a bezpečnosti občanů rozhodnout o dočasném omezení nebo vyloučení (zákazu) vstupu do lesa.

Podle § 20 odst. 1 písm. h) lesního zákona je v lesích zakázáno vstupovat do míst označených zákazem vstupu a podle písm. l) je v lesích zakázáno vstupovat do porostu, kde se provádí těžba, manipulace nebo doprava dříví.

Podle nebude orgánem státní správy lesu podle § 19 odst. 4 lesního zákona rozhodnuto o dočasném omezení nebo vyloučení vstupu do lesa, musí každý, kdo vstupuje do lesa, při pohybu na pozemcích určených k plnění funkci lesa včetně pohybu na účelových komunikacích v lese (lesních cestách), vyznačených stěžkách, pěšínách, a na trasách vyznačených pro jízdu na kole, na koni, na lyžích nebo na saních na odpočinkových místech a lábřeňích využívaných v rámci obecného užívání lesu dbát své osobní bezpečnosti a

bezpečnosti osob svěšených a přizpusobit své jednání stavu přírodního prostředí a lesa, v němž se na vlastní nebezpečí pohybuje.

Tam, kde nebude vstup do lesa dočasně omezen nebo vyloučen, se široká veřejnost, tedy všechny fyzické osoby, které vstupují do lesa v rámci práva obecného užívání lesu, upouští, že tak činí na vlastní nebezpečí a musí si být vědomy nízké výpovědnosti z prostředí lesa jako přírodního prostředí. Tato rizika jsou zvýšená v lesích postižených kalamiou.

Stromy napadené kurcovcem se v současně době vyskytují v lesích na celém území České republiky a k dalšímu zamezení šíření kalamity je třeba všechny takové stromy skácet a po skácení je bez zbytečného odkladu, tedy v závislosti na použitém způsobu asanace co nejdříve asanovat. Vias, tedy podle zvoleného způsobu asanace tak, aby je nemohlo opustit žvladachopne stadium vyvoje kurcovce, musí být asanovány také všechny položené lapáky.

K bodu 1.2.:

Vzhledem k pokračujícímu a rozšiřujícímu se kalaminímu poškození lesních porostů, ke kterému v různé míře dochází již v rámci celého území České republiky, a v důsledku nezbytných nahodilých těžeb vznikají na pozemcích určených k plnění funkci lesa rozsáhlé holiny (kalaminí holiny), na nichž objektivně nebude možno obnovit lesní porosty a dosáhnout jejich zalesnění a zajištění ve hlučích stanovených v ustanovení § 31 odst. 6 lesního zákona.

Proto se zákonem stanovená dvouletá lhůta pro zalesnění holiny vzniklé na lesních pozemcích v důsledku nahodilé těžby prodlužuje o tři roky a pro dosažení zajištění lesních porostů na holinách vzniklých v důsledku nahodilé těžby se stanoví lhůta 10 let pro celé území České republiky s výjimkou lesu na území národních parků a jejich ochranných pásem.

Prodloužení lhůty pro zalesnění holiny na lesních pozemcích a zajištění na ni vzniklých lesních porostů se vztahuje výslovně na holiny vzniklou v důsledku nahodilé těžby.

Za datum vzniku holiny se považuje konec kalendářního měsíce, ve kterém byla na dané holině ukončena těžba, od tohoto data se počítají prodloužené lhůty.

Dřívější opatření obecné povahy č. j. 18918/2019-MZE-16212 ze dne 3. 4. 2019, ve znění opatření obecné povahy č. j. 41508/2019-MZE-16212 ze dne 30. 8. 2019 a ve znění opatření obecné povahy č. j. 63920/2019-MZE-16212 ze dne 6. 12. 2019, umožňovalo prodloužení zákonné lhůty pro zalesnění kalaminích holin a zajištění lesních porostů pouze v lesích na území, které bylo tvořeno katastrálními územími, uvedenými v jeho příloze č. 1.

Současně opatření obecné povahy v bodě I/3, ruší dřívější opatření ke dni nabytí své účinnosti. Dřívější opatření se tedy neužijí od počátku. Z toho vyplývá, že na území vymezeném v příloze č. 1 dřívějšího opatření zůstávají prodloužené lhůty pro zalesnění a zajištění v platnosti ode dne nabytí účinnosti dřívějšího opatření, případně jeho změny (novelizací). Pro přehlednost jsou dala účinnosti (vyhlášení) dřívějšího opatření (včetně zrušení) uvedena pro jednotlivá katastrální území v příloze č. 1 současněho opatření.

Prodloužení lhůt se nevztahuje na holiny vzniklé z nahodilé těžby, u kterých máně uplynula lesním zákonem stanovená lhůta pro zalesnění holiny, resp. zajištění lesních porostů předle dnem nabytí účinnosti tohoto nebo předchozího opatření obecné povahy. U těchto holin se předpokládá, že měly být v zákonem stanovené lhůtě zalesněné, resp. lesní porosty na nich zalesněné. Případně mají vlastník lesa včas požádat příslušný orgán státní správy lesu o prodloužení lhůt. Účelem opatření obecné povahy není legalizovat protiprávní stav v lesích ani případně neúčinnosti některých vlastníků lesu.

Pro přehlednost uvádíme, že nahrazení obvyklých dvou, resp. sedmi letých lhůt za prodloužené pětileté, resp. desetileté lhůty se vztahuje na následující případy:

- nová holina z nahodilé těžby vzniklá po datu nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy;
 - nezalesněná holina z nahodilé těžby, u které k datu nabytí účinnosti tohoto nebo předchozího opatření obecné povahy marně neuplynula:
 - lesním zákonem stanovena lhůta pro zalesnění 2 roky;
 - popř. orgánem státní správy lesu prodloužena lhůta pro zalesnění;
 - nezajištěný lesní porost na holině vzniklé z nahodilé těžby, u kterého k datu nabytí účinnosti tohoto nebo předchozího opatření obecné povahy marně neuplynula:
 - lesním zákonem stanovena lhůta pro zajištění 7 let;
 - popř. orgánem státní správy lesu prodloužena lhůta pro zajištění lesního porostu
- V případě, že orgánem státní správy lesu prodloužena lhůta jsou delší než pět, resp. deset let, použijí se tyto lhůty delší.
- Pokud ani v prodloužených lhůtách vlastník lesa nestihne provést zalesnění holiny nebo dosáhnout zajištění lesního porostu musí požádat věcně a místně příslušný orgán státní správy lesu o další prodloužení lhůty.

K bodu 1.3.:

Ustanovení § 51a odst. 1 lesního zákona umožňuje Ministerstvu zemědělství rozhodnout v případě celostátních mimořádných situací majících charakter kalamit mimo jiné též o nezbytných opatřeních ochranných od ustanovení § 29 odst. 1 lesního zákona. Ochranná opatření podle bodu 1.3. spočívá v tom, že se na stanovenou dobu, tedy na dobu od nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy do 31. prosince 2022, umožňuje ve všech lesích České republiky s výjimkou lesu na územích národních parků a jejich ochranných pásem použít k obnově lesa reprodukční materiál lesních dřevin z kategorie přírodní lesní oblasti a nadmořské výšky.

Toto ochranné opatření je odůvodněno potřebou, resp. nutností v maximálně možném rozsahu zabezpečit provedení obnovy lesu, kdy v rámci celého území ČR dochází v různých míře k nedostatku sadebního materiálu ze stejné nebo odpovídající přírodní lesní oblasti a z odpovídající nadmořské výšky, a bude tedy třeba použít sadební materiál, který nebude splňovat podmínku stanovenou v § 29 odst. 1 věta první, lesního zákona.

Reprodukční materiál smrtku ztepilého je z ustanovení bodu 1.3. vyloučen z toho důvodu, že jeho množství v potřebné kvalitě je na trhu dostatek i v kalamitou postížených regionech

Cílem tohoto opatření je zajištění dostatečného množství sadebního materiálu stanovištně vhodného, zejména melioračních a zpevňujících dřevin, potřebných pro vznik druhové pestrosti lesních porostů, které budou lépe odolávat předpokládaným dopadům klimatické změny. Výběr stanovištně nevyhovnějšího sadebního materiálu v rámci takto upravených podmínek je větší rozhodnutí vlastníka lesa.

Tímto ochranným opatřením nejsou dotčeny ostatní povinnosti a omezení, stanovená v § 29 lesního zákona, zejména povinnost vlastníka lesa vést evidenci o puvodu reprodukčního materiálu použitého k obnově lesa.

Dotčena nejsou ani pravidla nakládání s reprodukčním materiálem lesních dřevin, stanovená zákonem č. 146/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnických významných druhů a umělých kříženců určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů.

K bodu 2.:

V bodu 2. jsou uvedena opatření, která platí v lesích v katastrálních územích uvedených v příloze tohoto opatření.

K bodu 2.1.:

Podle § 32 odst. 1 písm. b) lesního zákona je vlastník lesa povinen preventivně bránit vyvoj, šíření a přemnožení škodlivých organismů.

Podle přílohy č. 2 vyhlášky spočívá ochrana proti kurovcům rovněž v nasazení ochranných zařízení (feromonových lapáků, lapáku nebo otrávených lapáku). Soudasné je stanoven počet ochranných zařízení v závislosti na populaci hnutí škůdce (kurovce).

Vzhledem k mimořádnému rozsahu kalamitního poškození lesních porostů v lesích v katastrálních územích, uvedených v příloze k tomuto opatření obecné povahy, nemají již ochranná zařízení (lapáče a lapáky) z hlediska efektivní ochrany lesu ve většině případů žádný podstatný význam. Proto je možno od používání lapáku a kladení lapáku jako ochranných opatření na zmíněných územích upustit.

Případně upuštění od používání lapáku a kladení lapáku jako ochranných opatření však vlastník lesa nezbojuje povinnosti aktivně vyhledávat kurovcové stromy a provádět jejich věsnou těžbu a účinnou asanaci.

K bodu 2.2.:

Při zalesňování rozsáhlých kalamitních holin se musí přihlížet k tomu, aby obnovené lesní porosty byly dostatečně stabilní a odolné proti působení abiotických činitelů, zejména větru. Současně je třeba zabezpečit také jejich zpřístupnění pro provádění budoucích výchovných zásahů a pro další činnosti související s péčí o lesní porosty, včetně jejich ochrany před požáry a proti škodám působeným zvěří.

Proto se povoluje, aby při zalesňování kalamitních holin o souvislé výměře větší než 2 ha byly ponechány nezalesněné pruhy o šířce a ve vzdálenosti přiměřené velikosti, terénním a ostatním poměrům zalesňované plochy. Podle konkrétních podmínek dané lokality (kalamitní holiny) může o pruhy široké až 5 metrů a vzdálené od sebe minimálně 20 metrů. Je větší rozhodnutí vlastníka lesa, zda tohoto povolení využije, nebo zda k vytvoření rozleňovacích pruhů v porostu přistoupí až později, např. v další fázi vývoje a výchovy porostu

Tam, kde kalamitní holina tvoří okraj lesa, je třeba při zalesňování počítat s nutností vytvořit porostní plášt. Proto se povoluje, aby byl na hranici lesního porostku (holiny) a jiných pozemků, které nejsou určeny k pínění funkci lesa, ponechán nezalesněný pruh lesního porostku o šířce až 5 metrů. Také v tomto případě je větší rozhodnutí vlastníka lesa, zda tohoto povolení využije, nebo zda celou plochu lesního porostku zalesní. Přítom je třeba vzít v úvahu také ustanovení § 1017 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a v zájmu předcházení sporům s vlastníky pozemků přiléhajících k lesu nevyžadovat cílové dřeviny ve vzdálenosti menší než 3 metry od hranice pozemku určeného k pínění funkci lesa. Pokud vlastník lesa uvedené povolení využije, musí si být vědom toho, že jde o opatření, které má jednak vymezt časový prostor pro založení a vytvoření porostního pláště, jednak snížit potřebu reprodukčního materiálu lesních dřevin, kterého je pro zalesnění kalamitních holin přechodný nedostatek.

K bodu 2.3.:

Plochy pruhu, které vlastník lesa může ponechat nezalesněné podle bodu 2.3., budou považovány za bezleší (§ 1 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 84/1996 Sp., o lesním hospodářském plánování). Protože se o plochu pruhu fakticky zmenší zalesňovaná rozloha lesního porostku, bude minimální počet jedinců (sazenic) na jeden hektar zalesňované plochy stanovený v příloze č. 6 vyhlášky č. 139/2004 Sb., kterou se stanoví podmínosti o přenosu semen a sazenic lesních dřevin, o evidenci o puvodu reprodukčního materiálu a podmínosti o obnově lesních porostů a o zalesňování pozemků prohlášených za pozemky určené k pínění funkci lesa, vztahován pouze k zalesňované ploše lesního porostku bez

uvedených pruhů bezlesí. Celý takový pozemek, včetně pruhu bezlesí, bude považován za zalesněný.

K bodu 3:

Vzhledem k zásadním změnám okolností při vývoji kalamitního poškození lesních porostů, kdy v době od vydání opatření obecné povahy č.j. 18918/2019-MZE-16212 ze dne 3. 4. 2019, ve znění opatření obecné povahy č.j. 41508/2019-MZE-16212 ze dne 30. 8. 2019 a ve znění opatření obecné povahy č.j. 63920/2019-MZE-16212 ze dne 6. 12. 2019 došlo k dalšímu rozšíření území, zasáženého kurovcovou kalamitou, přistoupilo Ministerstvo zemědělství k vydání nového opatření obecné povahy, a současněmu zrušení uvedených opatření obecné povahy.

Poučení:

Proti opatření obecné povahy nelze podat opravný prostředek (§ 173 odst. 2 správního řádu).

Ing. Václav Ludický
ředitel odboru hospodářské úpravy
a ochrany lesů

Otisk úředního razítka

Přílohy

1. Seznam katastrálních území, v nichž platí opatření 2.1. až 2.3. uvedené v tomto opatření.

Rozdělovník:

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností - se žádostí o vyvěšení na úřední desce úřadu

Všechny obce na území České republiky - na vědomí a se žádostí o vyvěšení na úřední desce obecního úřadu (§ 173 odst. 1 správního řádu)

Krajské úřady – na vědomí

Vyvěšeno dne

6. 4. 2020

17110/2020-MZE-16212

7

Snáto dne

7. 5. 2020

17110/2020-MZE-16212

8